

Kaposváriak vendéjátéka a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházban

Osztrovszkij: ERDŐ

„LÉLEK, ÉLET, TŰZ”. Ezzel a címmel jelentetett meg méltatást a Kaposvári Csiky Gergely Színház ERDŐ című előadásáról Koltai Tamás színikritikus a *SZÍNHÁZ* című szaklapban. Már a címből is kitűnik tehát, hogy a neves színházi szakember nagyra értékeli a produkciót.

A színész léte mindig kedvelt tematika a színházak, az előadók számára, de Osztrovszkij műve nem csak ezért érdekes. Koltai szerint: „Osztrovszkij komédiája, az Erdő, a színészkedés körül forog. Nem a színház körül, jóllehet főbb szereplői közül ketten színészek, hanem a szerepjátszás mint életstratégia körül. Maga a színészi szerepjátszás is élethelyzetbe ágyazódik a darabban. «Képzeld azt, pajtás, hogy színpadon játszol», biztatja Szomorov, a tragikus színész a komikus Vigovot, mikor az húzódozik elvállalni, hogy foglalkozását titkoló kollégája szolgálatában inasként állítson be annak nagynénikéjéhez, a gazdag földbirtokosnőhöz. Később, amikor már beleszoktak a rokonnál az alakoskodásba, megdicséri pályatársát: «Első fellépésnek nem rossz, Arkaska. Csak igyekezz, barátom, hogy jól játszd a szerepedet.» Amde a civilek is szerepet játszanak, némelykor reflektáltak. Gurmíszszkaja, a földbirtokosnő például megbánja, hogy nagylelkűségi rohamában említést tett az unokaöccsének járó ezerrubeles tartozásáról: «Az ember színészkedik, színészkedik, aztán kiesik a szerepből.» Má-

sok a szerepjátszást leegyszerűsítik az érdekérvényesítés leghatásosabb eszközére, a hízelgésre. A darab tele van stratégiai hízelgőkkel. (...) A kulminációs pont, amikor Szomorov hatásos színpadi mozdulattal a saját ezer rubeljét adja oda hozományul Akszjusának, az unokahúgának, hogy férjhez tudjon menni – azt az ezer rubelt, amely megkímélte volna attól, hogy úgy álljon tovább, ahogyan érkezett: garas nélkül –, az élet-színjáték és a színház találkozási pontja. Itt – fél századdal Pirandello előtt – egymásra reflektál, föloldódik egymásban színház és valóság, élet és szerep. (...) Soha nem jöttem volna rá, hogy Osztrovszkij ennyire zeniális, ha nem látom a kaposvári előadásban, pedig láttam már az Erdőt. (Kaposváron is, 1976-ban, és milyen jó előadás volt!) De hát mi másért van a rendező, ha nem azért, hogy legalább olyan bonyolultan gondolkozzék, mint a szerző, és a maga eszközeivel kibontsa azt, amit olvasva tán észre sem veszünk: a színművek optimális tartalmát. Ascher legjobb rendezéseiben – az Erdő közéjük tartozik – az életanyag és a szellemi munició ritka komplexitásával nyer meg. Azzal a többszörösén rétegzett, többszörösén reflektált, valóság és színpad összefüggéseit bonyolult viszonyrendszerre összerendező anyagkezeléssel, amely könnyed, természetes és magától értetődő. Idült elméletek, görcsös dramaturgiai átszabás nélküli színház (Makai Imre

régi fordítása szinte érintetlen maradt): «Lélek kell nekem, pajtás, meg élet és tűz!» – mondja Szomorov a darabban, és a kaposvári előadás komédiai alapszövevényében a néző mind egyiket megkapja. Akinek ennyi jó kevés, az élvezheti a színházi paradoxon rafinériáját is. Shakespeare színháza kínált föl a maga idejében ilyen szímulán élvezetet az „együgyű” közönségnek és az ingyencnek. (...) Ez után az előadás után nehéz kommersz színházról, művészszínházról, elit színházról, szórakoztató színházról, hagyományos színházról, elavult színházról, kísérleti színházról, realista színházról, modern színházról, posztmodern színházról beszélni. Elég, ha színházat mondunk.”

A Kaposvári Csiky Gergely Színház újabb, visszhangos sikerű előadásának alkotói: dramaturg: **Eörsi István**, Merényi Anna, díszlet: Khell Zsolt, jelmez: Szakács Györgyi, zene: Kovács Márton, rendező: Ascher Tamás, szereplők: Molnár Piroska, Gryllus Dorka, Znamenák István, Spindler Béla, Dányi Krisztián, Anger Zsolt, Gyuricza István, Lázár Kati, Némedi Árpád, Leccső Péter, Kocsis Pál, Kovács Zsolt.

Az Erdő című előadás 2002. május 10-én, pénteken és 11-én, szombaton este 7 órától tekinthető meg a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház nagytermében.

Kiss Éva Evelyn irodalmi titkár